

Koulukuljetuksen myöntämisen- ja järjestämisperiaatteet Mustasaaren kunnassa

Hyväksytty sivistyslautakunnassa 16.2.2023

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

Sisältö

1 Lainsäädäntö	3
1.1 Perusopetuslaki § 6.....	3
1.2 Perusopetuslaki § 32.....	3
2.1 Koulumatkan pituus kilometreissä	4
2.2 Koulumatkan pituus ajallisesti.....	5
2.3 Koulutien vaarallisuus	5
2.4 Koulumatkan vaikeus, rasittavuus tai terveydelliset syyt.....	6
2.5 Kuljetus toiseen osoitteeseen oppilaan asuessa kahdessa osoitteessa	6
2.6 Petoeläimet.....	7
3.1 Linjaliikenne.....	7
3.2 Ostoliikenne	8
3.3 Kuljetus- tai saattoavustus.....	8
3.4 Tukiopetus ja jälki-istunto.....	8
3.5 Oppilas sairastuu koulupäivän aikana.....	8
3.6 Aamu- ja iltapäivätoiminta ja kerhotoiminta	8
3.7 Oma taksi- tai bussikyyti	9
3.7 Työelämään tutustuminen (TET)	9
5 Koulukuljetusoikeuden muuttuminen tai päättyminen	10
6 Peruskoulun jälkeen	10
7 Vakuutus.....	11
8 Muistilistat.....	12
8.1 Oppilaan muistilista.....	12
8.2 Huoltajan muistilista.....	12
8.3 Kuljettajan muistilista.....	13
8.4 Esikoulun ja koulun muistilista	13

1 Lainsäädäntö

1.1 Perusopetuslaki § 6

"Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita."

1.2 Perusopetuslaki § 32

" Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan."

2 Maksuttoman koulukuljetuksen tai avustuksen myöntämisen perusteet

- ✓ Maksutonta koulukuljetusta tai avustusta voidaan myöntää, jos joku seuraavista kriteereistä täyttyy:
- ✓ koulumatkan pituus kilometreissä
- ✓ koulumatkan pituus ajallisesti
- ✓ koulumatkan vaarallisuus (tien talvikeli huomioidaan arviossa)
- ✓ koulumatkan vaikeus, rasittavuus tai terveydelliset syyt (harkinnanvarainen päätös, vaatii asiantuntijalausunnan)
- ✓ kuljetus toisesta osoitteesta, kun oppilas asuu kahdessa eri osoitteessa, vuosiluokat 7–9 (kokeilu keväällä 2023)
- ✓ petoeläimet (riistanhoitoviranomaisen lausunto)

Oppilaalla on oikeus koulukuljetukseen edellyttäen, että hän käy opetuksen järjestäjän osoittamassa esikoulua tai lähikoulua. Esikoulu ja lähikoulu osoitetaan väestörekisteriin merkityn osoitteen mukaan. Jos huoltajat valitsevat lapselleen muun kuin opetuksen järjestäjän osoittaman esikoulun tai koulun, hänellä ei ole oikeutta maksuttomaan kuljetukseen tai avustukseen. Jos oppilas huoltajan hakemuksesta käy koulua toisessa kunnassa, ei koulukuljetuskustannuksia korvata.

2.1 Koulumatkan pituus kilometreissä

Mustasaaren periaatteet maksuttomalle koulukuljetukselle:

- Esikoululaiset ja 1.–3. vuosiluokkien oppilaat saavat ilmaisen koulukuljetuksen, jos koulumatka on pidempi kuin 3 kilometriä yhteen suuntaan.
- 4.–6. vuosiluokkien oppilaat ovat oikeutettuja koulukuljetukseen, jos koulumatka on pidempi kuin 4 kilometriä yhteen suuntaan.
- 7.–9. vuosiluokkien oppilaat, jos koulumatkan pituus on yli 5 kilometriä. Koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä matkaa kotiosoitteen ja koulun välillä. Esikoululaisilla on oikeus koulukuljetukseen varhaiskasvatuksesta esikouluun ja takaisin, jos esikouluopetusta ei anneta samassa paikassa.
- Oppilaat kävelevät itse taksin tai bussin noutopaikalle, jos kodin ja päätien/kuljetusreitien välinen etäisyys on alle 1,5 km 1.–6. vuosiluokilla ja alle 3 km 7.–9. vuosiluokilla edellyttäen, että lakisääteinen koulumatka-aika ei ylitä.
- Esikoululaista ei haeta kotipihasta, vaan nouto- ja tuontipaikkana on kotia lähinnä oleva päätie/bussipysäkki. Huoltaja huolehtii siitä, että esikoululainen pääsee bussin/taksin noutopaikalle ja sieltä kotiin. Jos kodin ja päätien/kuljetusreitien välinen etäisyys on yli 1,5 kilometriä, esikoululaisella on oikeus kuljetukseen

kotiosoitteesta. Päiväkodin henkilökunta on lapsia vastassa bussin/taksin tullessa esikoululle.

Koulumatkan pituus mitataan väestörekisteriin merkitystä osoitteesta oppilaalle osoitettuun esikouluun tai lähikouluun. Sivistysosaston koulukuljetuskoordinaattori mittaa koulumatkan lyhintä yleisessä käytössä olevaa, jalankulkijoille sopivaa reittiä pitkin tontin rajalta koulun portille. Tarvittaessa käytetään Maanmittauslaitoksen pohjakarttaa tasavertaisemman ja tarkemman mittaustuloksen saamiseksi.

Kouluilla on erikseen määritellyt paikat kyytiin nousemiselle ja kyydistä poistumiselle. Kodin päässä tai sen läheisyydessä käytetään ensisijaisesti merkittyä pysäkkiä. Mikäli sellaista ei ole, koulukuljettaja päättää mistä oppilas nousee kyytiin ja missä jää pois.

2.2 Koulumatkan pituus ajallisesti

Perusopetuslain mukaan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2,5 tuntia, jos oppilas on alle 13-vuotias, ja enintään 3 tuntia, jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta.

2.3 Koulutien vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta luokitellaan vaaralliseksi, kunta voi järjestää kuljetuksen tai myöntää avustuksen vaaralliseksi katsotulle matkan osuudelle. Koulumatkan vaarallisuus arvioidaan sivistysosastolla Rambollin ViaSmart - Koululiitu -karttaohjelman avulla. Koululiidun tiedot perustuvat muun muassa nopeusrajoituksiin, katuvalaistukseen, teiden päällysteisiin, liikennemäärään, pientareiden leveyteen, näkyvyyteen, kunnossapitoon sekä alueen onnettomuustilastoihin.

Koulutien ei automaattisesti katsota olevan vaarallinen, jos tiellä ei ole katuvalaistusta, jos tie on hiekkapäällysteinen, jos tie on liukas tai tiellä on paljon lunta tai jos oppilas joutuu ylittämään teitä. Oppilas voi ylittää ja kävellä lyhyen matkan vaaralliseksi luokiteltuja teitä pitkin. Arviot tehdään tapauskohtaisesti, jolloin oppilaan ikä, paikka, näkyvyys, nopeusrajoitukset ja liikennemäärä otetaan huomioon.

Maksuton koulukuljetus esikouluun tai kunnan osoittamaan lähikouluun myönnetään esikoululaiselle tai 1.–6. vuosiluokkien oppilaille, jos tieosuus/tie luokitellaan Koululiidun mukaan liian vaaralliseksi. Esikoululaisille ja 1.–3. vuosiluokkien oppilaisiin käytettävä

riskiarvo on 200, 4.–6. vuosiluokkien oppilaisiin 230 ja 7.–9. vuosiluokkien oppilaisiin 285. Riskiarvot noudattavat Koululiidun suosituksia. Lisäksi sovelletaan talvilisää, joka voi laskea riskiarvoa 10 pisteellä.

2.4 Koulumatkan vaikeus, rasittavuus tai terveydelliset syyt

Maksutonta koulukuljetusta on mahdollista anoa, jos oppilaan koulumatkan katsotaan olevan liian vaikea, rasittava tai johtuen oppilaan terveydellisistä syistä. Huoltajat hankkivat tällöin asiantuntijalausunnan, joka liitetään hakemukseen. Lausunnossa tulee selkeästi käydä ilmi kuljetustarpeen syyt ja perustelut, mille ajanjaksolle koulukuljetusta suositellaan sekä mahdolliset asiantuntijan suositukset koulukuljetuksen järjestämisestä (ajoneuvo). Asiantuntijalausunto ei velvoita kuntaa järjestämään koulukuljetusta.

Onnettomuuden seurauksena syntyneen vamman tai sairauden vuoksi voidaan järjestää tilapäinen kuljetus. Huoltajan tulee mahdollisimman pian toimittaa sivistysoasastolle vapaamuotoinen hakemus tilapäisestä kyydistä ja lääkärintodistus. Lääkärintodistuksesta tulee ilmetä, mille ajalle tilapäistä kuljetusta tarvitaan ja tuleeko kyydin tapahtua taksilla vai bussilla. Huoltajan tulee varautua kuljettamaan lapsi kouluun itse, kunnes koulukuljetuskoordinaattori on järjestänyt kuljetuksen.

Oppilaille, jotka eivät käy opetuksen järjestäjän osoittamaa esikoulua tai lähikoulua, ei järjestetä tilapäistä koulukuljetusta sairauden tai vapaa-aikana tapahtuneen onnettomuuden takia. Jos esikoulussa/koulussa on tapahtunut onnettomuus, järjestetään tarvittaessa tilapäinen kuljetus asiantuntijanlausunnan mukaan.

Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden lääkärikäynti- tai terapiakuljetuksia.

2.5 Kuljetus toiseen osoitteeseen oppilaan asuessa kahdessa osoitteessa

Mustasaaren kunta myöntää oikeuden koulukuljetukseen kahdesta osoitteesta oppilaille, joiden huoltajat ovat eronneet. Kahdesta osoitteesta järjestettävän koulukuljetuksen piiriin kuuluvat vain ne vuosiluokkien 7–9 oppilaat, joiden kuljetukset voidaan järjestää nykyisen linjaliikenteen puitteissa kaikista kunnanosista. Oikeus koulukuljetukseen kahdesta osoitteesta koskee ainoastaan kunnassa sijaitsevia osoitteita.

Kuljetusoikeuden saamiseksi kahdesta osoitteesta oppilaan tulee täyttää koulukuljetuseriaatteissa vahvistetut kriteerit. Hakemus koulukuljetuksesta toiseen osoitteeseen tehdään Wilmassa.

2.6 Petoeläimet

Mustasaaren kunnan eri alueilla petoeläinten, etenkin susien, esiintyminen on ajoittain lisääntynyt. Jos petoeläin (susi) aiheuttaa välitöntä uhkaa, huoltaja voi hakea oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen. Sivistysosasto ottaa tällöin yhteyttä riistakeskukseen ja paikalliseen petoeläinyhteyshenkilöön ja pyytää lausuntoa. Lausunto ei velvoita kuntaa järjestämään kuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Ensisijaisesti myönnetään huoltajalle kilometrikorvausta lapsen kuljettamiseen koulukuljetuksen noutopaikalle. Toissijaisesti voidaan myöntää koulukuljetus. Päätös tehdään määräajaksi. Koulukuljetuksen myöntämisessä priorisoidaan 0–2-luokkalaisia.

3 Koulukuljetuksen järjestäminen

Koulukuljetukset järjestetään ensisijaisesti linjaliikenteellä. Tämä perustuu kuljetusoikeuden periaatteista tehtyyn päätökseen (sivistysvaliokunta 25.1.2023). Koulut tiedottavat huoltajia koulukyyteihin liittyvistä asioista Wilmassa. Reitteihin ja aikatauluihin voi lukuvuoden aikana tulla muutoksia.

3.1 Linjaliikenne

Koulukyyteihin käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa linjaliikennettä. Mustasaaren Keskuskoulun ja Korsholms högstadiumin oppilaat saavat bussikortin koulumatkoja varten. Bussiyhtiö jakaa bussikortit kouluihin muutama viikko koulun alkamisen jälkeen. Bussikortissa on oppilaan nimi, osoite, koulu ja luokka sekä sen bussin numero, jota käytetään kotimatkaan Sepänkylän koulukeskuksesta. Bussikortti on henkilökohtainen ja oikeuttaa yleensä kahteen matkaan koulupäivässä. Korttia voi käyttää vain koulupäivinä, ja se on tarkoitettu kodin ja koulun väliseen matkaan. Bussinkuljettajalla on oikeus vaatia maksua ilman voimassa olevaa bussikorttia matkustavalta oppilaalta. Kadonneesta bussikortista veloitetaan 10 euroa. Ilmoitus kadonneesta kortista tehdään sähköpostitse Wasabussille. Uuden bussikortin saa kuljettajalta maksua vastaan parin päivän kuluttua.

Jos bussi (Wasabus) on myöhässä, siitä informoidaan Wasabussin verkkosivuilla. Verkkosivuilla ilmoitetaan ylimääräisessä ruudussa liikennepoikkeamista, jos bussi on yli 10 minuuttia myöhässä.

- Aikataulut ja muuta tietoa Wasabussista (Wiik & Ström):
puhelinnumerosta 0500 776 535, sähköpostitse info@wasabus.fi tai verkkosivuilta www.wasabus.fi.

- Aikataulut ja lisätietoja Liftin linjasta 6 (Vaasa–Kivihaka–Sepänkylä): <https://mustasaari.fi/asuminen-ja-yhteiskunta/liikenne-ja-infrastrukturi/joukkoliikenne>.

3.2 Ostoliikenne

Osa koulukuljetuksista järjestetään ostoliikenteenä. Ostoliikennettä saavat käyttää ainoastaan oppilaat, joille on myönnetty maksuton tai maksullinen koulukuljetus. Huoltajan tulee ilmoittaa kuljettajalle lapsen sairastumisesta tai muusta poissaolosta, ettei taksi/bussi aja tarpeettomia reittejä.

3.3 Kuljetus- tai saattoavustus

Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestäjällä on oikeus valita maksuttoman koulukuljetuksen järjestämisen ja kuljetus- tai saattoavustuksen maksamisen välillä. Avustus ei voi olla suurempi kuin opetuksen järjestäjän järjestämän maksuttoman koulukuljetuksen hinta. Avustus koskee esimerkiksi niitä oppilaita, jotka asuvat alueella, jossa ei ole muita maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutettuja oppilaita, tai niitä, jotka eivät asiantuntijalausunnon perusteella kykene matkustamaan linjaliikenteellä tai koulukuljetuksella. Avustuksen määrä perustuu Matkahuollon hinnaston mukaisesti 44 matkan vuosilippuihin. Avustus maksetaan takautuvasti lukukausittain.

3.4 Tukiopetus ja jälki-istunto

Tukiopetuksesta ja jälki-istunnosta kouluajan ulkopuolella sovitaan huoltajien kanssa. Tukiopetukseen ja jälki-istuntoon tai niistä pois ei järjestetä erillisiä kuljetuksia.

3.5 Oppilas sairastuu koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan, joka on vastuussa oppilaan hakemisesta. Oppilas voi käyttää olemassa olevia vuoroja, jos ajoneuvossa on tilaa. Sairastuneelle oppilaalle ei järjestetä erillisiä kuljetuksia.

3.6 Aamu- ja iltapäivätoiminta ja kerhotoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas ei ole oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen. Mikäli aamu- ja iltapäivätoimintaa ei järjestetä koulun läheisyydessä, järjestetään kuitenkin kyyti koulun ja toimintapaikan välille. Koulujen kerhotoiminnasta ei lähtökohtaisesti järjestetä maksutonta koulukuljetusta.

3.7 Oma taksi- tai bussikyyti

Mikäli oppilas, jolla ei ole kuljetusoikeutta, haluaa taksikyydin, huoltaja voi keskustella liikennöitsijän kanssa ja sopia oppilaan kuljetuksesta olemassa olevalla reitillä. Huoltaja ja liikennöitsijä sopivat maksusta keskenään.

Linjaliikenteessä voi matkustaa vapaasti maksamalla itse voimassa olevan, hinnaston mukaisen maksun. Mikäli huoltaja haluaa ostaa bussikortin oppilaalle, jolla ei ole kuljetusoikeutta, tulee hänen ottaa yhteyttä Wasabussin toimistoon. Bussiyhtiö laskee hinnan kilometrimäärän perusteella ja tekee toivotun määrän bussilippuja/sarjalippuja. Liput saa kuljettajalta tai Wasabussin toimistolta Sepänkylästä maksua vastaan. Toimistolla voi maksaa pankkikortilla, busseissa maksetaan käteisellä. Sama koskee kyytejä kavereiden luo; huoltaja sopii taksikyydistä maksua vastaan tai oppilas maksaa bussikyydin.

3.7 Työelämään tutustuminen (TET)

Työelämään tutustuminen (TET) on osa yläkouluopetusta. Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen pätee myös TET-jakson aikana kodin ja TET-paikan välillä koulun lukujärjestyksen mukaisesti. TET-kuljetuksia ei järjestetä tilausliikenteenä. Koulukuljetuksia ei järjestetä, jos TET-jakso suoritetaan toisella paikkakunnalla tai lukujärjestyksen mukaisen kouluajan ulkopuolella.

4. Koulukuljetuksen hakeminen

Huoltaja ilmoittaa kyytitarpeesta esiopetukseen ilmoittautumisen yhteydessä. Koulukuljetuskoordinaattori tarkistaa, että kuljetusoikeuden kriteerit täyttyvät. Päiväkoti informoi huoltajaa kuljetusoikeudesta, ja kuljetuksen hoitavasta liikennöitsijästä toukokuussa. Lisätietoa on esiopetukseen ilmoittautumislomakkeella, Kuljetus esikouluun -osion alla.

Perusopetukseen ilmoittautumisen jälkeen (1. luokka) koulukuljetuskoordinaattori tarkistaa, kenellä oppilaista on kuljetusoikeus ja mitkä liikennöitsijät hoitavat kuljetuksen. Jos olet epävarma, onko oppilaalla kuljetusoikeus tai muusta vastaavasta, ota yhteyttä kouluun tai kunnan koulukuljetuskoordinaattoriin.

Jos oikeutta kuljetukseen ei myönnetä ja haluaa saada asian tutkituksi, asiasta tulee tehdä kirjallinen hakemus Mustasaaren kunnan sivistyspalveluille. Kuljetusta hakenut saa muutoksenhakuohjeet koulukuljetuspäätöksen liitteenä.

5 Koulukuljetusoikeuden muuttuminen tai päättyminen

Koulukuljetusoikeuden olosuhteiden muuttuessa oppilaan oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen voi päättyä. Huoltaja on velvollinen ilmoittamaan koululle tai koulukuljetuskoordinaattorille muutoksista, jotka vaikuttavat oppilaan koulukuljetusoikeuteen. Huoltajan tulee ilmoittaa koululle tai koulukuljetuskoordinaattorille, jos oppilas ei hyödynnä kuljetusoikeuttaan. Tämä voi koskea lyhempää tai pidempää ajanjaksoa.

Jos oppilas, jolla on oikeus koulukuljetukseen, huomautuksista ja varoituksista huolimatta rikkoo annettuja ohjeita ja sääntöjä, opetuspäällikkö voi päättää koulukuljetuksen järjestämisvastuun väliaikaisesta siirrosta huoltajalle. Menettelyn perusteet ovat perusopetuslain 29. ja 32. §:ssä. Menettelyyn johtavia rikkeitä voivat olla esimerkiksi turvavyön käyttämättä jättäminen, ilkivalta, epäasiallinen käytös kuljettajaa ja/tai kanssamatkustajia kohtaan ja myönnetyn bussikortin väärinkäyttö.

6 Peruskoulun jälkeen

Mustasaaren kunta ei järjestä kuljetuksia toisen asteen opiskelijoille. Opiskelija voi hakea tukea Kelasta päivittäisen koulumatkan kustannusten kattamiseksi. Koulumatkatukea maksetaan toisen asteen opiskelijalle, jolla on vähintään 10 matkapäivää kalenterikuukaudessa. Maksuttomaan koulutukseen oikeutetut opiskelijat saavat koulumatkatukea, kun koulumatka on vähintään 7 kilometriä yhteen suuntaan. Muut opiskelijat saavat tukea, kun koulumatka on vähintään 10 kilometriä yhteen suuntaan.

Koulumatkatukea myönnetään ensisijaisesti joukkoliikenteellä tai koulukuljetuksella tehtäviin matkoihin. Jos joukkoliikenteen tai koulukuljetuksen käyttäminen ei ole mahdollista, tukea voi saada itse järjestettyyn kulkutapaan, esimerkiksi omalla autolla. Lisätietoa osoitteessa <https://www.kela.fi/koulumatkatuki>.

7 Vakuutus

Oppilaat ovat vakuutettuja koulussa ja koulumatkalla sattuvan tapaturman varalta. Liikennöitsijän vakuutus korvaa ne vahingot, jotka ovat liikennöitsijän vastuulla. Tapaturmavakuutus on voimassa varsinaisen kouluajan aikana, kodin ja koulun välisen koulumatkan aikana ja koulun lukuvuosisuunnitelmassa mainittujen opintokäyntien aikana. Vakuutus ei ole voimassa, jos oppilas poikkeaa koulumatkareitiltä. Vahinkoilmoitus tehdään koulun kautta.

8 Muistilistat

8.1 Oppilaan muistilista

- Tule sovituille noutopaikalle hyvissä ajoin (vähintään 5 minuuttia etukäteen).
- Odota aina pysäkillä tai muulla sovituilla paikalla.
- Odota kuljetusta vähintään 15 minuuttia sovituksen ajan jälkeenkin.
- Älä koskaan nouse ajoneuvoon tai poistu siitä liikenteen puoleiselle osuudelle.
- Tervehdi kuljettajaa.
- Istu rauhallisesti omalla paikallasi autossa.
- Käytä aina turvavyötä.
- Pidä hyvää huolta bussikortistasi (Mustasaaren Keskuskoulun ja Korsholms högstadiumin oppilaita).
- Älä ryntää autoon siten, että tönit toisia.
- Tee tilaa muille; istumapaikkoja ei ole tarkoitettu koululaukuille.
- Pysy paikallasi matkan aikana.
- Bussin tai taksin kuljettaja saa puuttua häiritsevään käyttäytymiseen tilanteen vaatimalla tavalla.
- Katso, ettet ole unohtanut tavaroitasi autoon.
- Odota, kunnes auto on lähtenyt pysäkillä, ja katso kumpaankin suuntaan ennen kuin ylität ajotien.
- Käytä aina heijastinta tai heijastinliiviä, kun on hämärää tai pimeää.

8.2 Huoltajan muistilista

- Ilmoita kuljettajalle lapsen sairastumisesta tai muusta poissaolosta, jottei taksi aja reittiä tarpeettomasti.
- Ilmoita kuljetustarpeen muutoksista hyvissä ajoin koulukuljetuskoordinaattorille.
- Huoltaja on vastuussa lapsestaan kodin ja pysäkin välisellä matkalla.
- Ilmoita liikennöitsijälle, koululle tai koulukuljetuskoordinaattorille kuljetuksiin liittyvistä terveystekijöistä.
- Puhu ja keskustele lapsen kanssa siitä, kuinka pysäkillä ja taksissa/bussissa käyttäytyään.
- Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat keskenään ja yhteistyössä koulun kanssa korvauksista niistä vahingoista, jotka oppilas on aiheuttanut ajoneuvolle kuljetuksen yhteydessä. Kunta ei ole tällaisissa tapauksissa korvausvelvollinen.
- Liikennöitsijä osoittaa pysähtymispaikat. Jos oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä ovat eri mieltä pysäkeistä, päättää koulukuljetuskoordinaattori yhdessä kuljettajan kanssa, mistä oppilas nousee ajoneuvoon ja missä hän jää pois.
- Tarkista, että lapsen ulkovaatteissa on heijastimet tai että lapsi käyttää heijastinliiviä.
- Jos ajoneuvoihin on unohtunut jotain, ota yhteyttä liikennöitsijään.

8.3 Kuljettajan muistilista

- Aja rauhallisesti alueelle, jossa oppilaat odottavat.
- Muista, että osallistut kasvatustyöhön ja sinun tulee näyttää hyvää esimerkkiä. Kielenkäyttösi tulee olla ystävällistä ja asiallista.
- Muista, että vammaiset oppilaat tarvitsevat usein erityistä huomioimista.
- Tarkista, että kaikki lapset ovat mukana ja että he ovat kiinnittäneet turvavyöt ennen kuin lähdet ajamaan.
- Pidä huoli, että ajoneuvoon nouseminen ja siitä poistuminen tapahtuu rauhallisesti ja kiireettömästi.
- Pyri pitämään kiinni aikatauluista ja ota huomioon ajo-olosuhteiden asettamat vaatimukset.
- Koulupäivän päättyessä lapsilla on 5–10 minuuttia aikaa pukeutua ja tulla rauhassa autolle.
- Jos koulukuljetuksissa tulee ongelmia, ota ensin yhteyttä opettajiin ja koulukuljetuskoordinaattoriin, tarvittaessa myös oppilaan huoltajaan.
- Kuljettaja vastaa järjestyksestä autossa, ja saa puuttua häiritsevään käytökseen tilanteen vaatimalla tavalla.

8.4 Esikoulun ja koulun muistilista

- Koulut järjestävät koulukuljetusoppilaille valvonnan sekä aamuisin että iltpäivisin.
- Koulut ilmoittavat liikennöitsijälle ja koulukuljetuskoordinaattorille mahdollisista aikataulumuutoksista.
- Koulut ilmoittavat liikennöitsijöille urheilupäivistä, jolloin oppilailla voi olla mukanaan enemmän varusteita.
- Koulut informoivat koulukuljetuskoordinaattoria oppilailta, huoltajilta ja liikennöitsijöiltä tulevasta palautteesta.
- Koulu auttaa koulumatkan aikana tapahtuvan kiusaamisen, tappelun tai vahingonteon selvittämisessä.